

Sygn. akt II K 572/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14.08. 2015 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, w II Wydziale Karnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Krzysztof Matysiak

Protokolant : prac. sąd A. Maciejewska

przy udziale Prokuratora M. Szepietowakiego

po rozpoznaniu w dniu 05.08.2015 r. i następne sprawy:

J. D. s. E. i M. z d. Z. , ur. (...) w J. L.

oskarżonego o to że

I .w okresie od około(...)roku do dnia (...)roku w O. na nieruchomościach objętych ochrona zabytków postaci działek o nr (...) oraz budynku mieszczącego się w O. przy ul (...) prowadząc bez wymaganego zezwolenia roboty budowlane polegające na wykonaniu pomieszczeń piwnicznych dokonał uszkodzenia zabytku w postaci archeologicznych nawarstwień kulturowych oraz naruszenia substancji i wyglądu pierzei przedmiotowego budynku o nieustalonej wartości

- tj. o przestępstwo z art. 108 ust 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad nimi w zb. z art. 90 ustawy prawo budowlane w zw. z art. 11 § 2 kk

II .w nieustalonym okresie (...)roku w O. na nieruchomościach objętych ochrona zabytków postaci działki nr (...) oraz działki nr (...) prowadząc bez wymaganego zezwolenia roboty budowlane polegające na wykonaniu muru ogrodzeniowego dokonał uszkodzenia zabytku w postaci archeologicznych nawarstwień kulturowych o nieustalonej wartości

- tj. o przestępstwo z art. 108 ust 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad nimi

I . uznaje oskarżonego J. D. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu opisanego w pkt I a/o po przyjęciu, iż do uszkodzenia zabytku doszło nieumyślnie co stanowi przestępstwo art. 108 ust 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad nimi w zb. z art. 90 ustawy prawo budowlane w zw. z art. 11 § 2 kk i na podstawie art. 108 ust 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nimi w zw. z art. 11 § 3 kk skazuje go na karę 100 (stu) stawek dziennych po 20 (dwadzieścia) zł każda

II. na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 kk. postępowanie co do czynu opisanego w pkt II a/o umarza z powodu przedawnienia karalności

III. na podstawie art. 108 ust 3 ustawy o ochronie zabytków orzeka od oskarżonego na rzecz Oddziału Towarzystwa (...) w O. nawiązkę w kwocie 5040 zł

IV . zwalnia oskarżonego od kosztów procesu i opłaty .

UZASADNIENIE

W dniu (...)roku do (...) - (...) Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpłynęła informacja od Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w O. o wykonaniu robót budowlanych w budynku i na terenie objętym ochrona zabytków przy ul. (...). W związku z powyższym w dniu 20.09.2014 roku K. S. główny specjalista Ochrony (...) w O. wraz z J. N. archeologiem (...) O., udali się tam na kontrolę wykonywanych prac. O kontroli zawiadomił właścicieli posesji E. i J. D.. Po przybyciu nie zastani właścicieli. W trakcie pobytu tam przeprowadzili rozmowę z D. Z. (1) właścicielem sąsiedniej działki. Od w/w uzyskano zdjęcia terenu prac. W związku z powyższym odstąpili oni od bezpośredniej kontroli.

W trakcie postępowania ustalono, że pierwsze prace przeprowadzone były tam w okresie (...)rok gdy wybudowano tam mur. Później w (...) roku zaczęły się prace ziemne na terenie należącym do J. D. gdzie doszło do prac ziemnych. Wtedy D. Z. (1) skierował pisma do odpowiednich instytucji, gdyż prace budowlane prowadzone były też na jego działce.

W dniach (...)roku przeprowadzono wizje lokalne na terenie posesji (...) z udziałem pracowników (...) i J. D. w trakcie której stwierdzono rodzaj i charakter wykonanych robót.

W dniu (...)roku Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w O. uznało za zabytek założenie urbanistyczne S. w O. zgodnie z obszarem zakreślonym na załączniku a w dniu (...)roku wydano decyzje o uznaniu za zabytek nawarstwień kulturowych średniowiecznego założenia starego rynku wraz z zamkiem biskupów (...) w granicach zaznaczonych na planie załączonym do decyzji. Ulica (...)znajduje się w tych granicach. W dniu (...)roku wydano decyzję o wpisaniu do rejestru budynku mieszkalnego przy ul (...).

(dowód : wyk osk. I. D. K- , zezn. św. K. S. K- , W. Z. K- , D. Z. K - , decyzje administracyjne K- 23 – 25 , 39 – 44 , protokoły oględzin K- 28-34 , zdjęcia K - 35-37 , opinia konserwatorska K- 113-116)

W związku z powyższym przedstawiono J. D. zarzut popełnienia czynów z art. 108 ust 1 ustawy o ochronie zabytków w zw. z art. 90 prawo budowlane oraz z art. 108 ust 1 ustawy i ochronie zabytków.

Oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. Wyjaśnił, iż nie wiedział, że teren ten jest terenem zabytkowym. Kopał tylko ziemię, żadnych murów nie ruszał i nie przyszło mu do głowy, że sama ziemia może być zabytkiem. Uważał, że nie musi nigdzie tego zgłaszać, bo kopał u siebie w ogródku. Dokonywał wtedy remontu całego pubu. W umowie notarialnej czy księdze wieczystej nie ma żadnej wzmianki o tym że teren ten jest zabytkiem.

Sąd zważył co następuje :

Zebrany materiał dowodowy pozwolił na dokonanie stosownych ustaleń dotyczących zaistnienia zarzucanych oskarżonemu czynów.

Oskarżony J. D. w swoich wyjaśnieniach wskazał, iż nie posiadał wiedzy o tym, że teren na którym dokonywał prac tj. ziemia którą usuwał stanowi element zabytkowy. W przedstawionej przez niego umowie notarialnej nabycia tej nieruchomości nie ma, żadnej adnotacji o tym aby teren tej działki podlegał ochronie z ustawy o zabytkach. Podobnie nie ma takiego zapisu w księdze wieczystej założonej dla (...) (...). Prowadzone prace miały charakter naprawczy i nie miał zamiaru naruszać żadnego zabytku.

K. S. przedstawiciel (...) który prowadził tę sprawę z jej ramienia potwierdziła, iż przeprowadzili kontrolę na terenie nieruchomości (...) jednak z uwagi na nieobecność właściciela nie weszli na teren tej nieruchomości. Dopiero później z udziałem policji doszło do wizji. Wskazał, że zgodnie z ustawą o ochronie zabytków każdy kto chce podjąć jakieś działania na terenie staromiejskim musi uzyskać pozwolenie od konserwatora zabytków. Fakt, iż dana nieruchomość jest zabytkiem winna wynikać z zapisów w księdze wieczystej. Zwykle jest tak, iż osoba zgłaszająca w nadzorce budowlanym prace nie otrzyma zezwolenie bez zgody konserwatora.

Podkreślił, iż to drugie zdarzenie miało większe konsekwencje gdyż usunięto nawarstwienia kulturowe na większym obszarze oraz dokonano naruszenia w murach piwnicy. Co do pierwszego naruszenia to jak wynikało z informacji

uzyskanych od innych osób miało ono miejsce 6-7 lat przed kontrolą i polegało na budowie muru granicznego między działkami .

Świadkowie W Z. i D. Z. potwierdzili okoliczności związane z postawieniem muru granicznego w latach (...) oraz późniejszych prac związanych z wykopem .

Z protokołów wizji czy zdjęć dołączonych do akt przez (...) jednoznacznie wynika fakt wykonanych prac i ich zakres , zaś zakres uszkodzeń w substancji zabytkowej określony w opinii konserwatora zabytków .

Ponadto z dołączonych do akt dokumentów w postaci decyzji jednoznacznie wynika , iż teren ten tj. ziemia a dodatkowo działka na ul. (...) wpisana była do rejestru zabytków .

Sąd na podstawie w/w dowodów uznał , że faktycznie oskarżony dopuścił się zarzuconych mu czynów. Jednocześnie analizując okoliczności ich popełnienia zauważył , że w żadnym z posiadanych przez oskarżonego dokumentach nie ma informacji i tym , aby był on wpisany do rejestru zabytków w szczególności aby dotyczyło to ziemi . Nie ma też takiego zapisu w księdze wieczystej , a na który to zapis zwracał uwagę K. S. . W powszechnym rozumieniu zabytkami są przedmioty wytworzone przez człowieka posiadające wartość historyczną , artystyczną czy naukową . Z takimi elementami nie kojarzy się sama ziemia a jedynie ewentualnie przedmioty w niej ukryte , a których jak wskazał sam oskarżony tam nie znaleziono . Z tego też powodu Sąd uznał , iż postępowaniu oskarżonego nie można przypisać winy umyślnej a jedynie nieumyślną . Spowodowało to zatem konieczność zmiany kwalifikacji zarzuconych oskarżonemu czynów z art. 108 ust 1 na 108 ust 2 ustawy o ochronie zabytków .

Zmiana kwalifikacji prawnej czynu opisanego w pkt II aktu oskarżenia powoduje istotną zmianę z uwagi na zmianę zagrożenia ustawowego . Przy przyjęciu nowej kwalifikacji prawnej czyn ten zagrożony jest karą grzywny , ograniczenia wolności i pozbawienia wolności do lat 2 . Konsekwencją tego jest fakt , iż zgodnie z art. 101 § 1 pkt 4 karalność tego czynu ustaje jeżeli od jego popełnienia upłynęło 5 lat a w tym okresie nie wszczęto postępowania przeciwko osobie. Ponieważ czyn popełniono w latach 2006-2006 to okres 5 letni upłynął , najpóźniej 1.010.2012 roku a zarzut przedstawiono oskarżonemu 28.05.2015 roku na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 kk. postępowanie co do czynu opisanego w pkt II a/o umarza z powodu przedawnienia karalności

Przy orzekaniu kary Sąd wziął pod uwagę

- dotychczasowa niekaralność za przestępstwa pospolite K- 125
- dane osobopoznawcze K- 128
- formę zawinienia

Mając powyższe na uwadze i uznając oskarżonego J. D. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu opisanego w pkt I a/o po przyjęciu , iż stanowi przestępstwo art. 108 ust 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad nimi w zb. z art. 90 ustawy prawo budowlane w zw. z art. 11 § 2 kk i na podstawie art. 108 ust 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad nimi w zw. z art. 11 § 3 kk skazał go na karę 100 (stu) stawek dziennych po 20 (dwadzieścia) zł każda. Ponadto na podstawie art. 108 ust 3 ustawy o ochronie zabytków orzeczono od oskarżonego na rzecz Oddziału Towarzystwa (...) w O. nawiązkę w kwocie 5040 zł

Jednocześnie zwolniono oskarżonego od kosztów procesu i opłaty .